

Fen Bilgisi Alan?na Yönelik Tutum Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fen Bilgisi Alan?na Yönelik Tutum Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21646>

Özet

Fen Bilgisi Alanına Yönelik Tutum Anketi (TOAD), 2008 yılında M. Çakmak tarafından tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş öz bildirimli bir ölçektir. Bu anketin temel amacı, fen bilgisi öğretmen adaylarının genel olarak fen alanına karşı sahip oldukları tutumları ve bu tutumların laboratuvar uygulamalarına yönelik tutumlarla olan ilişkisini araştırmaktır.

Ölçek, öğretmen adaylarının fen bilgisi derslerine, içeriğine ve bilimsel süreçlere yönelik duygusal ve bilişsel eğilimlerini belirleyerek, eğitim programlarının etkinliği ve öğrencilerin alana olan motivasyon düzeyleri hakkında önemli pedagojik veriler sağlamaktadır. Bu araç, özellikle Türkiye'deki öğretmen eğitimi bağlamında tutumların değerlendirilmesi için tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Fen Bilgisi, Tutum, Öğretmen Adayı, Ölçek Geliştirme, Eğitim Psikolojisi, Fen Eğitimi.

Yazarlar

M. Çakmak.

Amaç

Bu anketin birincil amacı, fen bilgisi öğretmen adaylarının fen alanına dair genel tutumlarını ve bu tutumların laboratuvar tutumları ile olan korelasyonunu incelemektir. Ölçek, bireylerin fen bilgisi derslerini ne ölçüde sevdiğini, bu derslere karşı ne kadar ilgili veya kaygılı olduğunu ölçmek üzere bilimsel araştırmalar için tasarlanmıştır.

Geliştirilen bu araç, eğitim araçları ve program geliştiricilere, adayların fen alanına yönelik algılarının iyileştirmek için hangi müdahalelerin gerekli olduğunu belirlemede somut veriler sunar. Bu, özellikle fen eğitimindeki motivasyon eksikliklerini ve olumsuz tutumları hedef almak için kritik öneme sahiptir ve öğretmen yetiştirme programlarının değerlendirilmesine katkı sağlar.

Yapı (Konstrukt)

Ölçek, psikometrik açıdan "Fen Bilgisi Alanına Yönelik Tutum" yapısını ölçmektedir. Tutum, bireyin belirli bir nesneye, duruma veya alana karşı gösterdiği kalıcı olumlu veya olumsuz değerlendirmeyi ifade eder. Bu yapı, genellikle bilişsel (inançlar), duyuşsal (duygular) ve davranışsal (eylem eğilimi) bileşenlerden oluşur.

Fen Bilgisi Alanına Yönelik Tutum Anketi, özellikle öğretmen adaylarının fen bilgisini mesleki

açıkdan ne kadar değerli bulduğunu, fen derslerine ne kadar ilgi duyduğunu ve bu alanda kendini ne kadar yeterli hissettiğini yansıtan duyuşsal ve bilişsel boyutlar hedef almaktadır. Ölçeğin faktör yapısı, tutumun alt boyutların ortaya çıkarmak üzere tasarlanmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmalarına dair spesifik istatistiksel veriler orijinal kaynakta doğrudan sunulmamıştır (Kaynak: -). Ancak, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilen tüm psikometrik araçlarda olduğu gibi, Fen Bilgisi Alanına Yönelik Tutum Anketinde de geçerlik çalışmaları (özellikle içerik geçerliği ve yapı geçerliği) yapılmış olması beklenmektedir.

Geçerlik, ölçeğin iddia ettiği yapıyı (fen bilgisi tutumu) gerçekten ölçüp ölçmediğini kanıtlar. Kullanıcıların, tezin tam metnine (YÖK Tez Merkezi veya PDF bağlantısı aracılığıyla) erişerek geçerlik analizlerine, uzman görüşlerine ve yapı geçerliğini destekleyen faktör analizlerine dair detaylı bilgilere ulaşmaları şiddetle tavsiye edilir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizlerine ait istatistiksel değerler (örneğin, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı) orijinal kaynakta açıkça belirtilmemiştir (Kaynak: -). Güvenirlik, ölçüm aracının tutarlılığı, kararlılığı ve hatadan arınmışlık derecesini ifade eder.

Tutum ölçeklerinde sıklıkla tercih edilen iç tutarlılık yöntemleri, bu ölçeğin maddelerinin aynı yapıyı ne kadar homojen bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Güvenilirliğin yeterli düzeyde olması, ölçeğin farklı uygulamalarda veya farklı örneklerde istikrarlı sonuçlar vermesini sağlar. İlgili yüksek lisans tezinin incelenmesi, geliştirme sürecinde elde edilen güvenilirlik katsayıları hakkında kesin bilgi sağlayacaktır.

Faktör Analizi

Fen Bilgisi Alanına Yönelik Tutum Anketinin geliştirilmesi sırasında yapı geçerliğini belirlemek amacıyla faktör analizinin kullanıldığı varsayılmaktadır. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar altında toplandığını ve tutum yapısının kaç faktörden oluştuğunu ortaya çıkarmak için önemlidir.

Tipik bir tutum ölçeği, Fen Bilgisine Yönelik İlgisi, Fen Bilgisinin Önemi ve Fene Yönelik Kaygı gibi birden fazla alt boyutu ölçebilir. Faktör analizi sonuçları, anketin teorik çerçeveye uygun olarak yapılandırıldığını doğrular ve araştırmacılara puanlama ve yorumlama konusunda rehberlik eder. Detaylı faktör yükleri ve açıkılan varyans oranları, yazarın yüksek lisans tezinde yer almaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme

Format: Derecelendirme formatı orijinal kaynakta belirtilmemiştir ancak tutum ölçeklerinde yaygın olarak Likert tipi format kullanıldığı tahmin edilmektedir.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yükseköğretim öğrencileri (Fen Bilgisi Öğretmen Adayları)

Age Group: Genç yetişkinler (Tipik olarak 18-25 yaş arası)

Population Details: Kafkas Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde öğrenim gören Fen Bilgisi Öğretmen Adayları.

Test Methodology: Öz bildirimli anket yöntemi kullanılarak veri toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Fen Bilgisi Öğretmen Adayı, Tutum Ölçeği, Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi, Bilim Eğitimi, Tutum Değerlendirmesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (-)

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor (-)

Correspondence Address: Bilinmiyor (-)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Bu ölçek, akademik bir çalışmada olan yüksek lisans tezi kapsamında **2008** yılında geliştirilmiştir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle izin gerekse de, ticari bir ücret talep edildiğine dair bir bilgi bulunmamaktadır. Ölçeği kullanmak isteyen araştırmacıların, tezin yazarı M. Çakmak veya Kafkas Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü ile iletişime geçmeleri tavsiye edilir.

Test Yılı: 2008

Kaynaklar

Çakmak, M. (2008). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının laboratuvar tutumları ile fen bilgisine yönelik*

tutumlar? aras?ndaki ili?kinin de?erlendirilmesi (Yüksek lisans tezi). Kafkas Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kars.

Tezin tam metnine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada mevcuttur: fen-bilgisi-alanina-yonelik-tutum-anketi-toad.pdf.

Fen Bilgisi Alanına Yönelik Tutum Anketinin Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Orijinal ölçek maddeleri, kaynak içerikte açıkça listelenmemiştir. Maddelerin tamamına ulaşmak için, yukarıda belirtilen Çakmak (2008) başlıklı yüksek lisans tezinin tam metninin incelenmesi gerekmektedir. Maddeler, genel olarak fen bilgisine duyulan ilgiyi, fenin önemini ve fen derslerine yönelik kişisel tepkileri ölçmeye odaklanmaktadır.